

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av ängsladan på Stavholmen, Strömsholms naturreservat, Hallstahammars kommun

Linderson, Hans

2006

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2006). *Dendrokronologisk analys av ängsladan på Stavholmen, Strömsholms naturreservat, Hallstahammars kommun*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2006:47). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

30 Jan 2007

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2006:47
Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK ANALYS ÄNGSLADAN PÅ STAVHOLMEN,
STRÖMSHOLMS NATURRESERVAT, HALLSTARHAMMARS KOMMUN**

Uppdragsgivare: MAHE, Länsstyrelsen, Västmanlands län, kulturmiljöenheten, 721 86 Västerås. (Monica Mossberg)

Område: Stömsholms naturreservat, Hallstahammars kommun.

Prov nr: 63153-63177 **Antal prover:** 25

Dendrokronologiskt objekt: Ängslada på Stavholmen i Strömsholms naturreservat.

Resultat:

CATRAS Dendro nr:	Prov Nr :	Träd slag	Antal år	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Trädets Egenålder uppskattn
63153	0 Öst	Gran	114	W	1823	V 1823/24	120-140
63154	1 Öst	Gran	52	W	1780	V 1780/81	60-80
63155	0 Syd	Gran	96		1775	1780 ± 5	100-120
63156	1 Syd	Gran	87	B	1823	V 1823/24	90-110
63157	-1 Syd	Gran	101	B	1823	V 1823/24	110-130
63158	-1 Öst	Gran	91		1822	1823 ± 1	100-120
36159	1? Öst	Gran	61		1814	1820 ± 6	80-100
63160	D.S. 2	Tall	113	Sp-49, B	1823	V 1823/24	120-140
63161	D.S. 3	Tall	143	Sp-83	1820	1823 ± 3	150-170
63162	D.S. 1	Gran	106	W	1823	V 1823/24	120-140
63163	10 Öst	Gran	51		1778*	1780 ± 2*	60-80
63164	11 Öst	Gran	53		1780	V 1780/81	60-80
63165	12 Öst	Tall	74+5		1822	1823 ± 1	80-100
63166	10 Syd	Gran	76		Ej daterad	-	80-100
63167	11 S	Gran	86		1822	1823 ± 1	90-110
63168	10 W	Gran	63		1778	1780 ± 2	70-90
63169	V3	Gran	42	W	1780	V 1780/81	50-70
63170	V4	Gran	56	W	1780	V 1780/81	70-90
63171	V5	Gran	39		Ej daterad	-	50-70
63172	V6	Gran	58		1728*	1758 ± 30	70-130
63173	V7	Gran	42		1778	1780 ± 2	50-70
63174	H4	Gran	46	W	1780	V 1780/81	50-70
63175	H5	Gran	47	W	1780	V 1780/81	50-70
63176	H7	Gran	30		1752	1770 ± 18	50-90
63177	H8	Gran	55	W	1780	V 1780/81	60-80

Information: Prov 63153-63168 har provnummer beteckning exempel x öst x= antal varv från syllstocken (som är 0) öst är egentligen nordöst. Ds betecknar dragstock. Prov 63169-63177 (är provtagna av Peter Ström, 070/6086427, enligt vår överenskommelse) är samtliga tagna från nordväst-väggen där v betecknar vänster innefrån byggnaden sett (h= höger).

* Dessa dateringar är något osäkra.

Diskussion

Dateringarna visar entydigt att byggnaden består av två byggfaser. Den första av virke som är avverkat **vinterhalvåret 1780/81**, vilket samstämmer med inskriptionen i byggnaden (prov H4) 1781. Man har således inte lagrat virket lång tid utan uppfört byggnaden mindre än ett år efter avverkningen. Den andra byggfasen är från virke som avverkades **vinterhalvåret 1823/24**. Virket är sannolikt hämtat i närområdet. Att vissa prover inte har fått exakt datering hänger samman med att virket i ytskiktet varit så skadat att det inte varit möjligt att mäta dessa. Dessa ”pekar” på en av de ovan angivna avverkningstillfällena.

Ur dendrokronologisk synpunkt har projektet varit mycket viktigt eftersom det handlar om virke av huvudsakligen gran, vilket är mycket svårare att använda i det dendrokronologiska dateringsarbetet. Att denna byggnad varit möjlig att datera hänger samman med att provmängden blev stor och att några tallar fanns med i undersökningsmaterialet. Dessa har sannolikt vuxit på samma plats som granvirket som avverkades vinterhalvåret 1823/24. Den nya grankronologin som är skapad ur materialet från ängsladan täcker perioden 1671-1823 har redan lett till att odaterade byggnader, av granvirke, nu har blivit daterade. Man kan förvänta sig att byggnader av granvirke i Västmanlands län och dess gränstrakter kan mycket lättare dateras i framtiden.

Hans Linderson

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund
e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel. +46-46-2227891, 0738-448812

Fax +46-46-2224830